

COVID-19 VE ÇALIŞMA YAŞAMINA ETKİLERİ

Dr. Arzu Çerkezoğlu

Tıp Doktoru, Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Başkanı

Özet

Halk sağlığının yanında toplumsal yaşamı da derinden etkileyen COVID-19 salgını altıncı ayını doldururken, salgın nedeniyle can kayıplarının yanı sıra devasa bir iş ve gelir kaybı da yaşanıyor. İnsan sağlığına değil üretimin her koşulda devam etmesine, çarkların dönmesine odaklı politikalar sadece işçilerin sağlığını değil, toplumun tamamının sağlığını tehdit eder bir noktaya geldi. Öte yandan da Türkiye tarihinin en büyük istihdam kaybı ve işsizlik dalgası ile karşı karşıyayız.

DİSK, COVID-19 salgını ortaya çıkar çıkmaz alınması gereken önlemler ve izlenmesi gereken politikalar konusundaki görüşlerini hükümete iletti ve kamuoyuna açıkladı. Emek ve meslek örgütleri ile birlikte ortak politikalar oluşturdu ve kamuoyuna sundu. Bu yazı salgının altıncı ayında yapılanların, yapılmayanların ve salgının çalışma yaşamına etkilerinin bir bilançosunu sunmaktadır.

Giriş

COVID-19 salgını ülkemizde altı ayını doldurdu. Salgın halk sağlığı yanında toplumsal yaşamı da derinden etkiliyor. Salgın nedeniyle devasa bir iş ve gelir kaybı yaşanıyor. Kuşkusuz salgının toplumsal ve iktisadi etkileri en çok işçi sınıfını ve dar gelirliileri etkiliyor. Salgının gelir eşitsizliğini, toplumsal adaletsizliği ve yoksulluğu daha da artıracığı sır değil. Tüm dünyada neoliberal dönemde kamusal sağlık ve sosyal güvenlik sistemlerinin zayıflatılmasının sonucu olarak COVID-19 salgını büyük halk sağlığı sorunlarına yol açıyor.

Salgının İşçilerin Sağlığına Etkisi

Salgının ilk aylarında gündeme getirdiğimiz acil ve zorunlu işler dışında ekonominin kapatılması ve diğer bütün işlerin en az 15 gün süreyle durdurulması talebi hükümet tarafından hayata geçirilmedi. “Çarklar dönmeye devam edecek” şeklinde özetlenecek politikaların sonucu olarak milyonlarca işçi toplu taşıma araçlarını kullanarak işlerine gitmeye devam etti. Hatta sokağa çıkma yasağı uygulanan dönemlerde işçilerin çalışması için özel düzenlemeler yapıldı ve işçilerin işe gitmesi sağlandı. Bu durum işçilerin sağlığına olumsuz olarak yansdı. Bu durum DİSK Araştırma Merkezi

(DİSK-AR) tarafından yapılan araştırmalarda da ortaya çıkmıştır. DİSK-AR, DİSK üyelerini kapsayan bir çalışmayla salgının DİSK üyesi işçiler üzerindeki etkilerini ölçmeye çalıştı.¹³¹

DİSK-AR'ın hazırladığı bu rapora göre, Türkiye'deki toplam COVID-19 pozitif vaka sayısının Türkiye nüfusuna oranı binde 1,3 iken DİSK üyesi işçiler arasındaki vaka sayısının araştırma kapsamındaki DİSK üyesi işçilere oranı binde 4,1'dir. 27 Nisan 2020 tarihi itibarıyla DİSK üyesi işçiler arasındaki COVID-19 pozitif vaka oranı Türkiye genelindeki COVID-19 vaka oranının 3,2 katı olduğu görülmüştür.¹³² Bu verilerin DİSK üyesi sendikaların örgütlü olduğu işyerlerini yansıttığı göz önüne alındığında, sendikasız ve kayıtsız işyerlerinde COVID-19 pozitif oranının çok daha yüksek olduğunu söylemek mümkündür. COVID-19, bir işçi sınıfı hastalığı olarak yayılmaktadır.

Temmuz ve özellikle de Ağustos ayında COVID-19 salgını işyerlerinde hızla yaygınlaşırken, işyerlerinde oldukça insafsız uygulamalara tanıklık edildi. Örneğin Çanakkale'de üretim yapan Dardanel fabrikasında kırkı aşkın işçinin COVID-19 testi pozitif çıkınca işveren 26 Temmuz'dan başlamak üzere 15 gün boyunca fabrikada kapalı devre üretim yapılmasına karar verdi. İşçilerin ve halkın sağlığı için işletmenin 15 gün süreyle kapatılması, işçilerin aileleriyle birlikte etkili bir karantina süresi geçirmesi gerekmektedirken, hukuk dışı bir biçimde "Kapalı devre çalışma sistemi" adı altında üretim sürdürülmüştür. Benzer biçimde bine yakın pozitif vakanın bulunduğu Manisa'daki Vestel fabrikasında da bantlarda dip dibe çalışan işçiler üretime devam etmiş, bu koşullarda salgın fabrikada hızla yayılmıştır. Bir işçi hasta olduğunda semptom göstermedikçe temasta olduğu işçilere test yapılmamış, bu işçiler karantinaya alınmamış, bantlarda yan yana çalışan işçilerden biri hasta olduğunda yerine yeni işçi getirilerek üretim devam etmiş, insan hayatının önceliği gereği üretimin azaltılması, hatta durdurulması gerekirken üretim sürekli olarak artırılmıştır. Buna paralel olarak işçi sayısı da mesailer de artmış, bu da riski büyütülmüştür.

İnsan sağlığına değil üretimin her koşulda devam etmesine, çarkların dönmesine odaklı politikalar sadece işçilerin sağlığını değil, işçilerin temasta olduğu toplumun tamamının sağlığını tehdit eder bir noktaya gelmiştir.

COVID-19'a Karşı Hukuksal, Ekonomik, Sosyal Önlemler

Türkiye COVID-19 salgınına, 2018 Ağustos ayından beri yaşanmakta olan ve etkileri devam eden ekonomik kriz koşullarında yakalanmıştır. Hükümet salgını takiben ekonomi ve çalışma yaşamına ilişkin bir dizi düzenleme yaptı. Öncelikle söylenmesi gereken, hükümetin salgının başından beri uyguladığı politikaların işçiyi, emekçiyi, işsizi, emekliyi yani halkı koruyan politikalar değil, sermayeyi korumaya yönelik politikalar olduğudur. Dolayısıyla yapılan düzenlemelerin çok yetersiz ve sınırlı olduğu ortadadır. Hükümet çalışma yasalarında COVID-19 nedeniyle bazı değişiklikler yaptı. Bunlardan en önemlisi İşsizlik Sigortası Kanunu ile İş Kanunu'nda yapılan değişik-

27 Nisan 2020 tarihi itibarıyla DİSK üyesi işçiler arasındaki COVID-19 pozitif vaka oranı Türkiye genelindeki COVID-19 vaka oranının 3,2 katı olduğu görülmüştür.

¹³¹ COVID-19 DİSK Raporları, <http://disk.org.tr/>

¹³² COVID-19 DİSK Raporu-3, <http://disk.org.tr/2020/04/covid-19-disk-raporunun-ucuncusu-yavinlandi/>

liklerdir. Mart 2020’de kısa çalışma ödeneğinden yararlanma için gereken 600 ve 120 gün koşulları COVID-19 süresince sırasıyla 450 ve 60 güne indirildi. Ancak son üç yılda 450 gün, son 60 günde de kesintisiz prim ödeme koşulu neticesinde milyonlarca işçi Kısa Çalışma Ödeneği’nden faydalanma şansı bulamadı.

EKONOMİK İSTİKRAR KALKANI

Koronavirüs salgınına karşı alınan tedbirler kapsamında salgından etkilenecek sektörlerde faaliyet gösteren vatandaşlarımızın mücbir sebep hükümlerinden faydalanması sağlanarak **vergi beyanname verme ve tahakkuk eden vergi ödeme süreleri ertelendi.**

Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında verilmesi gereken muhtasar ve katma değer vergisi beyannamelerinin verilme süresi **27 Temmuz 2020 günü sonuna kadar uzatıldı.**

Beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri ise **altışar ay uzatıldı.**

Ödemelerin **Ekim, Kasım ve Aralık** aylarının son haftası içerisinde yapılabilmesi sağlandı.

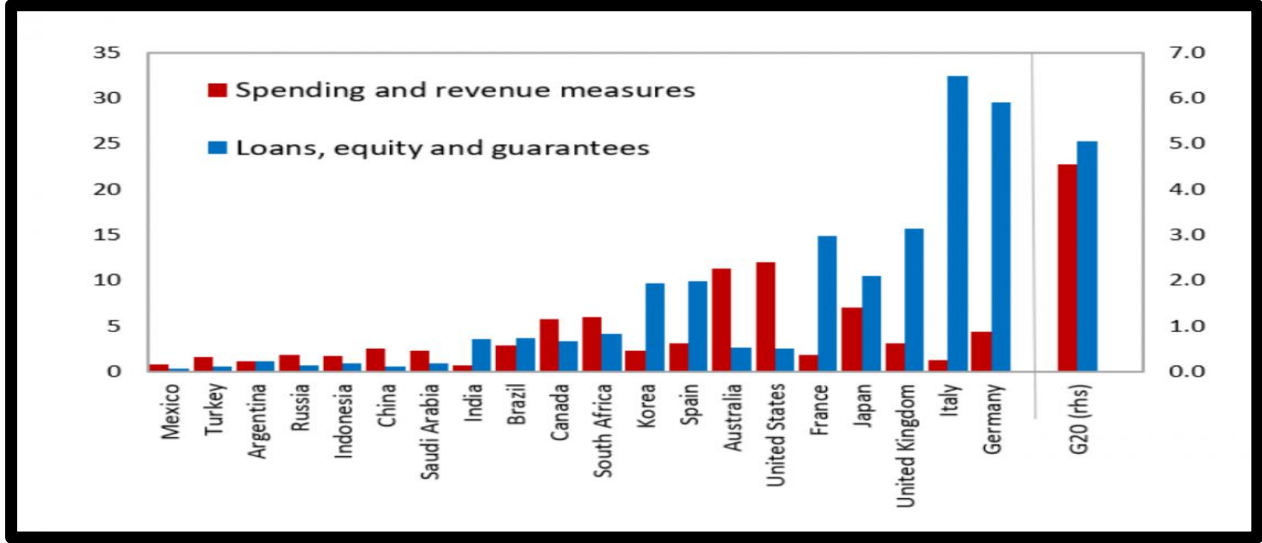
T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

www.hmb.gov.tr

17 Nisan 2020’de kabul edilen 7244 sayılı COVID-19’un ekonomik ve sosyal risklerine ilişkin Yasa ile üç ay süre ile işten çıkarma yasağı getirildi. Ancak işten çıkarma yasağı ile birlikte işverenlere işçileri tek taraflı olarak ücretsiz izne çıkarma olanağı tanındı. Ücretsiz izne çıkarılan işçilere ise nakdi ücret desteği (günde 39 TL) verilmesi öngörüldü. Bu kadar düşük bir destek milyonları açlığa mahkûm ederken, istihdam kâğıt üzerinde korunmuş oldu. Bugün işverenler tarafından ücretsiz izne ayrılan işçi sayısı 2 milyona yaklaşmış durumdadır: 2 milyona yakın işçi ailesiyle birlikte günlük 39, ayda 1168 lira ile yaşam mücadelesi veriyor.

Hükümet, Mart 2020’de COVID-19’un etkilerine karşı Ekonomik İstikrar Kalkanı adı verilen bir paket açıkladı. Önce 100 Milyar TL (yaklaşık 15 Milyar ABD Doları) büyüklüğünde olan paketin daha sonra 250 Milyar TL civarında yükseltildiği ilan edildi (36 Milyar ABD Doları). Ancak bu paketin büyük bölümünün fiktif olduğu ve kredi kolaylıkları ile borç ertelemelerinden oluştuğu görüldü. Hükümet tarafından açıklanan ekonomik önlemler paketinin GSMH’ye oranı açısından G20 ülkeleri içinde sondan ikinci sırada yer aldığı görülmektedir (Grafik 1).

Grafik 1: G20 Ekonomilerdeki Mali Önlem Paketlerinin GSMH'ya oranı (%)

Kaynaklar: Bryn Battersby, W. Raphael Lam, and Elif Ture, Tracking The \$9 Trillion Global Fiscal Support to Fight COVID-19, 20 Mayıs 2020.

<https://blogs.imf.org/2020/05/20/tracking-the-9-trillion-global-fiscal-support-to-fight-covid-19/> (28 May 2020)

Ancak daha da önemlisi ekonomik paketten yurttaşlara ve çalışanlara yapılan nakdi ödemelerin düşüklüğüdür. Hükümet tarafından açıklanan ekonomik paketin kapsamındaki kalemlerin yüzde 96'sı borç ertelemesi ve kredi kolaylığı iken sadece yüzde 4'ü nakit desteğinden oluşuyor (Tablo 1).

Tablo 1: Türkiye'de COVID-19'a Yönelik Alınan Ekonomik Önlemler

"Ekonomik İstikrar Kalkanı" Dağılımı				
Destek / Kredi / Borç Türü	Kapsam	Miktar (Milyar TL)	Finansman Türü	Pay (%)
1.000 TL Nakdi Yardım Desteği	5,5 Milyon Aile	5,5	Nakdi Destek	2
Kısa Çalışma, Nakdi Ücret ve İşsizlik Ödeneği	4,5 Milyon Kişi	6	İŞKUR Desteği	2
SSK ve Bağ-Kur Borç Ertelemesi		66	Borç Erteleme	23
Bireysel İhtiyaç Desteği	6 Milyon Kişi	37	Kredi – Borç	13
Esnaf Destek Finansmanı	1,1 Milyon Esnaf	25	Kredi – Borç	9
İşe Devam Finansmanı	181 Bin İşletme	145,6	Kredi – Borç	51
TOPLAM PAKET		285,1		
Toplam Nakdi Destek (Sosyal Yardım + İŞKUR)		11,5	Nakdi Destek	4
Toplam Kredi ve Borç Desteği – Kolaylığı		273,6	Kredi ve Borç	96

Kaynak: Aziz Çelik, birgün Gazetesi, 25 Mayıs 2020

COVID-19 kapsamında İşsizlik Sigortası Fonu'ndan 4,5 milyon kişiye 6 milyar TL ödenek verildi. Ayrıca 5,5 milyon yoksul aileye biner lira olmak üzere toplam 5,5 Milyar TL sosyal yardım yapıldı. Toplam nakit desteğinin 11,5 milyar TL olduğu görülüyor. Buna karşılık Ekonomik İstikrar Kalkanı paketinde yer alan vergi, ev, sigorta borcu ertelemeleri ile sağlanan kredilerin toplamı 270 milyarı aşıyor.¹³³

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işçilere ve işsizlere yapılan transferler de beklenenin çok altında kaldı. 4,5 milyon işçiye 6 milyar TL ödenek verildi. Ortalama ödenek miktarı aylık bin 333 TL olurken, işçi başına kısa çalışma ödeneği bin 591, işçi başına ücretsiz izin ödeneği 502, işsiz başına işsizlik ödeneği de bin 235 TL olarak gerçekleşti. Halen İşsizlik Sigortası Fonu'nda 130 milyar TL kaynak olduğu düşünülecek olursa İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarının etkin bir biçimde kullanıldığını söylemek mümkün değil. Türkiye Hükümeti İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarını iç borçlanma tahvillerine yatırdığı için olası parasal genişleme ve enflasyon kaygısıyla Fon kaynaklarını nakde çevirmek konusunda isteksiz davranmaktadır.¹³⁴

Öte yandan kayıtsız çalışanlar ile yoksulların durumu belirsiz. Şu ana kadar 5,5 milyon aileye bir kereye mahsus bin TL ödeme olmak üzere 5,5 milyar destek sağlandı. Ortalama aile büyüklüğü 4 kişi olarak esas alınacak olursa yoksul ailelere iki ayı geçen salgın döneminde kişi başına 250 TL verildiği görülmektedir.

Salgının Türkiye'de Yarattığı İş ve Gelir Kaybı

Türkiye tarihinin en büyük istihdam kaybı ve işsizlik dalgası ile karşı karşıyayız. AÇSHB ve İŞKUR verilerine göre salgın nedeniyle 4,6 milyondan fazla sigortalı işçi ile işsiz iş ve gelir kaybı nedeniyle İŞKUR ödeneklerinden yararlanmak için başvurdu. Bir diğer ifadeyle kayıtlı sektördeki toplam 14 milyon 211 bin işçinin 4 milyon 665 bini İŞKUR ödeneklerine başvurdu. Bu sayıya kayıtlı olarak çalışan ancak yararlanma koşullarını yerine getiremediği için İŞKUR ödeneklerine başvuramayan sigortalı işçiler ile kayıt dışı çalışıp işsiz kalan veya gelir kaybına uğrayan çalışanlar dahil değil. Türkiye'de tarım dışı sektörde yaklaşık 4,8 milyon kişi kayıt dışı çalışmaktadır.

¹³³ Aziz Çelik, Birgün Gazetesi, 25 Mayıs 2020.

¹³⁴ Aziz Çelik, Birgün Gazetesi, 20 Nisan 2020.

Ayrıca yaklaşık 2,8 milyon kendi hesabına çalışan (esnaf ve serbest meslek sahipleri) bu kapsamda değil.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 10 Ağustos 2020'de açıkladığı ve Mayıs 2020 Hanehalkı İşgücü Araştırması verilerine göre işgücü son bir yılda 2 milyon 742 bin azalarak 32 milyon 426 binden 29 milyon 684 bine geriledi. İstihdam Mayıs 2019 – Mayıs 2020 arasında 2 milyon 411 bin azalarak 28 milyon 269 binden 25 milyon 858 bine düştü. Mayıs 2019'da 26 milyon 961 bin olan istihdam içinde olup işbaşında olanların sayısı 6 milyon 474 bin kişi azalarak 20 milyon 487 bin oldu. İşbaşında olmayanların sayısı ise son bir yılda 4 milyon 63 bin kişi artarak 1 milyon 308 binden 5 milyon 371 bine yükseldi. Revize edilmiş geniş tanımlı işsizlik ve iş kaybı oranı DİSK-AR tarafından yüzde 50 olarak hesaplandı.¹³⁵

Salgının etkisinin büyük kentlerde daha yaygın olduğu gözlenmektedir. CHP İstanbul Başkanlığı tarafından yapılan bir anket çalışmasına göre ise İstanbul'da toplam çalışan nüfusun yüzde 66,2'sinin gelirinde az veya çok bir düşüş yaşandığı görülmektedir. Araştırmaya göre İstanbul'da her 4 çalışandan 1'i işsiz kaldı.¹³⁶ DİSK üyesi Birleşik Metal-İş sendikası tarafından yapılan bir araştırmaya göre ise metal işçilerinin yüzde 75'i Covid-19 salgını nedeniyle gelirlerinin azaldığını belirttiler.¹³⁷

Sonuç: DİSK COVID-19 Salgınında Neler Yaptı?

DİSK, COVID-19 salgını ortaya çıkar çıkmaz alınması gereken önlemler ve izlenmesi gereken politikalar konusundaki görüşlerini hükümete iletti ve kamuoyuna açıkladı. Açıkladığımız görüşler ve politika önerileri işçiler ve tüm toplum nezdinde büyük kabul gördü. Emek ve meslek örgütleri ile birlikte ortak politikalar oluşturuldu ve kamuoyuna sunuldu. Bu yaklaşımlar özetle şöyle:

- Salgın sürecinin şeffaf ve katılımcı bir biçimde yürütülmesini talep ettik. Salgının sağlık boyutunun sağlık meslek örgütleri ile, ekonomik ve sosyal boyutunun ise sendikalar ile birlikte ele alınmasını önerdik. Ancak ne yazık ki hükümet süreci tek başına yürütmeyi tercih etti.
- Salgın süresince işten çıkarmaların kesin olarak yasaklanması, bu konuda bir yasal düzenleme yapılmasını önerdik. Bu önerimiz, oldukça eksik ve yanlış biçimde uygulandı. 17 Nisan 2020'de işten çıkarmalar kısmen yasaklandı ancak işten çıkarma yasağıyla tümüyle ilgisiz biçimde getirilen ücretsiz izin uygulamasıyla işçiler açlığa mahkûm edildi.
- Zorunlu ve acil olmayan tüm işlerin durdurulmasını ve işçilere ücretli izin verilmesi gerektiğini savunduk.

¹³⁵ COVID-19 istihdamı vurdu: İşsizlik ve iş kaybı toplamı 17.2 milyon, <http://disk.org.tr/wp-content/uploads/2020/08/DI%CC%87SK-AR-Ag%CC%86ustos-2020-1%CC%87s%CC%A7sizlik-ve-1%CC%87stihdam%CC%84%B1n-Go%CC%88ru%CC%88nu%CC%88mu%CC%88-Raporu.pdf>

¹³⁶ İstanbul'da Çalışma Hayatının Görünümü Raporu, <https://www.chpistanbul.org.tr/Haberler/11/istanbulda-her-4-calisandan-1-i-issiz-kaldi-86148.aspx>

¹³⁷ BİSAM, Covid-19 Sürecinde Gelir Kaybı ve Borçluluk Araştırması (Mayıs 2020). <http://www.birlesikmetal.org/index.php/tr/quncel/basin-aciklamasi/1486-bisam05>

- Salgın döneminde işçilerin gelir kaybına karşı özel sektördeki sigortalı işçiler için kısa çalışma ödeneğinin uygulanmasını, kısa çalışma ödeneğinin alt sınırının asgari ücret olmasını ve salgın koşullarında ön şartsız bütün işçilerin bundan yararlanmasını önerdik.
- İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarının salgın süresince tümüyle işsizlere ve işsiz işçilere tahsis edilmesini, fondan işverenlere yapılan ödemelerin durdurulması gerektiğini söyledik.
- Çalışma sürelerinin gelir kaybı olmaksızın kısaltılması, çalışırken hastalığa yakalanan emekçiler için COVID-19'un iş kazası ve özellikle de sağlık emekçileri için meslek hastalığı olarak kabul edilmesi, işyerlerinde salgın kurulları oluşturulması, işçi servislerinin yeniden düzenlenmesini istedik.
- Kayıtsız çalışan işçiler için düzenli sosyal ödenek ve aile sigortası uygulamasını gündeme getirdik. Salgından etkilenen ve yeterli sosyal güvenlik korumasına sahip olamayan yurttaşların geçiminin hükümetçe sağlanmasını savunduk.
- COVID-19 salgını kadınların ev içi iş yükünü artırırken cinsiyetçi toplumsal işbölümünü derinleştiriyor ve kadına yönelik şiddeti de artırıyor. Bu nedenle toplumsal cinsiyet politikaları kapsamında önlemler alınması gerektiğini savunduk.
- En düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine yükseltilmesini önerdik.
- Hanelerde tüketilen su, elektrik, doğalgaz ve iletişim faturalarının faizsiz olarak ertelenmesini ve bu hizmetlerde KDV'nin sıfırlanmasını savunduk.
- Salgın süresince emekçilerin kredi kartı borç ve temel ihtiyaç kredi ödemelerinin ertelenmesi gerekliliğini savunduk..
- Kaynak yaratmak için bir yandan etkin bir servet vergisini, öte yandan Merkez Bankası kaynaklarının kullanılmasını ve toplumsal ihtiyaçlarla ilgisi olmayan akıldışı mega projelerin iptalini gündeme getirdik.

Bu talepleri birçok emek ve meslek örgütü ile birlikte dile getirmemize rağmen maalesef hükümet istenen adımları atmadı. Hükümet salgına karşı etkin sosyal politikalar üretmedi. Anayasa'nın sosyal devlet ilkesinin gereğini yerine getirmekten kaçındı. Bu görüşlerimizin ne kadar haklı olduğu her geçen gün ortaya çıkmaktadır.

DİSK olarak kısa vadede yukarıda sıraladığımız önerilerin hayata geçirilmesi için, orta ve uzun vadede ise emekçilerin, halkın ve toplumun ihtiyaçlarını önceleyen eşitlikçi, dayanışmacı ve sosyal adalet ilkelerine dayanan yeni bir toplumsal düzen için tüm dostlarımızla beraber omuz omuza mücadeleye devam edeceğiz.

Kaynaklar

- Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un açıklamaları: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/bakan-selcuk-ucretsiz-izin-destegi-odemeleri-yarin-basliyor-482641.html> (Erişim 10 Mayıs 2020)

- Battersby, B., W. Raphael Lam, and Elif Ture, Tracking The \$9 Trillion Global Fiscal Support To Fight COVID-19, 20 May, 2020.
<https://blogs.imf.org/2020/05/20/tracking-the-9-trillion-global-fiscal-support-to-fight-covid-19/>
- BİSAM, Covid-19 Sürecinde Gelir Kaybı ve Borçluluk Araştırması (Mayıs 2020).
<http://www.birlesikmetal.org/index.php/tr/guncel/basin-aciklamasi/1486-bisam05>
- CHP, İstanbul'da Çalışma Hayatının Görünümü Raporu,
<https://www.chpistanbul.org.tr/Haberler/11/istanbulda-her-4-calisandan-1-i-issiz-kaldi-86148.aspx>
- Çelik, Aziz, Birgün gazetesi, 20 Nisan 2020.
- Çelik, Aziz, birgün gazetesi, 25 Mayıs 2020
- DİSK (2020), Covid-19 Döneminde ve Sonrasında DİSK'in Çalışma Yaşamı Yol Haritası
- DİSK-AR (2020a), Covid-19 DİSK Raporu-1
- DİSK-AR (2020b), Covid-19 DİSK Raporu-2
- DİSK-AR (2020c), Covid-19 DİSK Raporu-3, <http://disk.org.tr/2020/04/covid-19-disk-raporunun-ucuncusu-yayinlandi/>
- DİSK-AR (2020d), İstihdam ve İşsizliğin Görünümü Raporu (Mayıs 2020)
- Dünya Sağlık Örgütü Veri Tabanı, <https://covid19.who.int> (28 Mayıs 2020)
- TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması, Şubat 2020
- Veysel Bozkurt, Veysel (2020), "Pandemi Döneminde Çalışma", Kovid-19 Salgın Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Etkileri ve Türkiye'ye Yönelik Öneriler içinde, Editörler: Dilek Demirbaş, Veysel Bozkurt, Sayım Yorgun, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, yayımlanmamış araştırma.